

NYT FRA HØRSHOLM SØLAUG

Nr. 46 – 30. december 2019

Indholdsfortegnelse

1. Kolbøtter i den kommunale spildevandsplanlægning
2. Tak fordi du ikke fodrer søens fugle
3. Biomanipulation – udsættelse af aborrer og muslinger

1. Kolbøtter i den kommunale spildevandsplanlægning

Da Hørsholm Kommune i sommeren 2018 sendte sit forslag til en Spildevandsplan 2018-2022 til offentlig høring, fik det en ublid modtagelse. Det blev stærkt kritiseret i et høringssvar fra Grønt Råd samt i et indlæg i 'Ugebladet' (17. oktober 2019) skrevet af Grønt Råds formand, Peter Skat-Nielsen. Hans kritik blev bakket op af Sølaug, som i sit eget høringssvar fastslog (a) at den nye Spildevandsplan ikke lever op til den forventede standard, og anbefalede (b) at '*udkastet bliver afvist og returneret til tegnebrættet*' (http://hoersholmsolaug.dk/docs/HS_horingssvar_spildevandsplan_2018-2022.pdf)

Kritikken blev 'noteret' i Kommunens sagsbehandling, men der blev kun indføjret nogle få (og ret uvæsentlige) ændringer i Spildevandsplanen, inden den blev godkendt af Miljø- og Planlægningsudvalget og dernæst vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 25. februar 2019. Selv om Planen efter vor opfattelse havde mange mangler, fæstede vi os ved det positive i, at den gav grønt lys for en fortsættelse af kloaksepareringen i Blårendens opland, hvor det hårdt belastede Søvangs-kvarter havde første prioritet.

En stor overraskelse: På den baggrund kom det som en stor overraskelse, at der kun nogle få måneder senere (maj 2019) blev indgået en '*Investeringsaftale mellem Hørsholm Kommune og Novafos om drikke- og spildevand 2020*', som på væsentlige punkter var klar og direkte modstrid med den netop vedtagne Spildevandsplan og

dens prioriteringer for gennemførelsen af separatkloakeringen i Blårendens opland. Det blev oplyst, at Kommunen og Novafos havde stødt på 'nye udfordringer' i deres planlægning, og at man derfor var 'gået i gang med at lave en helhedsorienteret plan til forbedring og klimatilpasning af den offentlige kloak'.

Hvorfor: Denne kommunale kolbøtte vakte opmærksomhed – og klare indsigelser fra Grønt Råd og Hørsholm Sølaug samt fra Klaus Friis-Hansen, tidl. formand for Sølauget, der som beboer i Søvangs-kvarteret var direkte berørt af ændringerne. Den nye Spildevandsplan var ikke vor livret, men hvorfor var den ikke 'helhedsorienteret' nok, og hvilke 'nye udfordringer' er der pludseligt nu, som vi ikke har kendt til før?

Kommunen reagerede på spørgsmålene og indsigelserne ved at indbyde til et borgermøde den 21. august 2019. Den oprindelige plan var at holde mødet på Rådhuset, men da mere end 200 borgere tilmeldte sig, blev det nødvendigt at flytte mødet til Rungsted Skole.

Borgermødet 21-8-2019: På Borgermødet redegjorde Kommunen og Novafos for de overvejelser, der var gået forud for beslutningen om at ændre kurs. Det skete via en detaljeret PowerPoint præsentation (med ikke mindre end 40 slides), som kan ses [her](#). Flertallet af de fremmødte borgere fokuserede på den enkelte husstands mulige omkostninger ved forskellige former for separatkloakering, men der var desuden et antal indlæg fra salen med synspunkter og spørgsmål om de videregående miljømæssige og klima-politiske konsekvenser af de nye overvejelser.

I kølvandet på Borgermødet i august har Kommunen og Novafos udtrykt ønske om en tættere dialog med borgerne om disse emner, og de har uformelt inddraget Grønt Råd, Danmarks Naturfredningsforening og Hørsholm Sølaug i overvejelserne om formen og rammerne for en sådan dialog. Slutresultatet er blevet den [invitation, som udsendtes den 6. december 2019 via Kommunens hjemmeside](#) og andre kanaler:

'Hørsholm Kommune og Spildevandsforsyningen Novafos A/S udarbejder i øjeblikket en plan for klimasikring af kommunens kloaksystem. Vi ønsker i den anledning at oprette en følgegruppe som kan repræsentere de synspunkter og holdninger som kommunens borgere har. Konkret vil følgegruppen i løbet af næste år mødes ca. hver anden måned eller efter behov, for at diskutere de problemstillinger som er relevante for udarbejdelsen af strategien for klimatilpasning af kloakken. Resultatet af diskussionerne indgår i de anbefalinger, som forelægges for kommunalbestyrelsen, når den skal beslutte, hvordan vi klimatilpasser kloakken.

Følgegruppen kommer til at bestå af ca. 10 personer, hvoraf der er afsat pladser til de grønne foreninger og interesseorganisationer. Vi lægger i udvælgelsen vægt på, at du repræsenterer en større gruppe borgere, fx som formand for en grundejerforening eller for en interesseorganisation. Fristen for tilmelding er søndag d. 5. januar 2020.

Sølauget er med: Kommissoriet for Følgegruppen nævner, at Grønt Råd, Hørsholm-afdelingen af Danmarks Naturfredningsforening og Hørsholm Sølaug vil få tildelt 2-4 pladser i gruppen. Sølaugets medlemmer kan derfor være sikre på, at de og deres mærkesager vil være godt og solidt repræsenteret i dette forum i 2020.

2. Tak fordi du ikke fodrer søens fugle

Fiskedøds-krisen i Dronningedammen i begyndelsen af oktober 2018 satte gang i en livlig debat om formålstjenlige indgreb. Der var bred enighed om, at den generelt ringe vandkvalitet i Dronningedammen ikke bliver væsentligt bedre, førend tilstrømningen af forurenede vand fra andre 'opstrøms' søer bliver standset. Men det blev derudover anbefalet – som en hurtigere, men mindre effektiv indsats – at borgere, som dagligt færdes omkring vort områdes søer afholder sig fra at fodre svaner og ænder.

Det tog nogen tid at få denne anbefaling gjort 'officiel' – i form af skiltning. Men det skete til sidst, og skilte med enslydende tekst er nu at finde ved følgende søer, hvor adgangen er nemmest og folks 'fristelse' til at fodre fugle anses for at være størst: (a) Springdam; (b) Slotssøen; (c) Dronningedam; (d) Vallerød Gadekær; (d) Alsmosen; og (e) Vallerød Mose.

Fodr ikke fuglene: Her i området er der et fugleliv, som vi håber du vil nyde. Vis hensyn til naturen ved ikke at fodre. Fuglene har bedst af selv af finde føde – også om vinteren – og fodring forurener vandet og udgør et problem for både miljø og fugleliv. Et kilo brød tilfører lige så meget næring til algerne i søen som 500 liter spildevand. Fodring med store mængder brød kan tiltrække rotter og måger, der lever af det efterladte. Andebestanden kan vokse sig unaturligt stor, hvilket kan føre til ubalance i deres sociale adfærd, spredning af sygdomme, voldsomme parringer og fiskedød pga. iltsvind. Med venlig hilsen Center for Teknik.

Sølaugskommentar #1: Det kommunale budskab via disse skilte støttes blandt andet af 'Dyrenes Beskyttelse', der klart fraråder fodring af vandfugle ved søer og vandløb, både vinter og sommer – og 'dét gør vi for fuglenes bedste...'

Sølaugskommentar #2: Forbuddet mod fodring er utvivlsomt en nødvendighed ved en lavvandet og miljøbelastet 'parksø' som Dronningedammen, men ved mere robuste søer udgør fodring i beskedent omfang ingen alvorlig risiko. Sådanne steder bør man ikke forhindre børn i at få en positiv naturoplevelse, som de sætter pris på

Sølaugskommentar #3: Ordet 'fodr' eksisterer godt nok på nudansk, men vi ville have foretrukket Egedal Kommunes ordvalg: '**Tak fordi du ikke fodrer søens fugle**'.

3. Biomanipulation – udsættelse af aborrer og muslinger

I vort nyhedsbrev nr. 43 (december 2019) berettede vi om Kommunens forslag til forbedring af miljøtilstanden i de i hørsholmske søer gennem udsætning af aborrer og dammuslinger – såkaldt 'bio-manipulation'. Idéen blev drøftet på et offentligt møde i Trommen, indkaldt af Hørsholm Sølaug i oktober 2018, og efter at have indhentet godkendelse fra et antal sø- og bredejere blev en første udsætning af aborre-ungel gennemført den 8. december 2018 som følger:

Lokalitet	Antal udsatte aborrer
Hørsholm Slotssø	200
Dronningedam	1000
Kohaveddammen	90
Gluds dam	30
Elledam	90
Spejderdammen	20
Søvang syd	90
Vallerød Mose	100
Tjørnevejs-søen	70
Vallerød Gadekær	100
TOTAL	1700

Aborren er en stimefisk, der er aktiv hele året. Den opholder sig for det meste nær søbunden, men jager også på åbent vand. Føden består af skaller, løjer og andre fisk, fiskeyngel, snegle, krebsdyr, insekter, larver og orme. De aborrer, som blev udsat, blev leveret af firmaet **Rian Aqua** i Svendborg. De var 'grønskollinger' – ca. 7-10 cm lange – og der vil derfor gå en rum tid, inden de bliver kønsmodne. Det sker under gode levevilkår i løbet af 2-5 år, når aborren vokser til en størrelse på 15-20 cm. Hvis der er føde-knaphed, tager det endnu længere.

I bedste fald vil de nytilkomne aborrer gradvist gøre indhug i mængden af skidtfisk i de nævnte søer, men en mærkbar tilvækst i aborre-standen kræver en længere tids-horisont – og favorable levevilkår. Eventuelle miljømæssige gevinster har derfor ganske lange udsigter.

Planerne om også at udsætte dammuslinger blev ikke til noget i denne omgang, bl.a. fordi Sølaugets havde stillet alvorlige spørgsmål ved det formålstjenlige i at bruge den almindelige dammusling (*Anodonta anatina*) til dette formål. Vi anbefalede i stedet valget af svanemuslinger (*Anadonta cygnea*), som har en lang og positiv forhistorie i de hørsholmske søer. Det viste sig imidlertid at være vanskeligt at finde leverandører af svanemuslinger inden for en rimelig kørselsafstand, og planen om bio-manipulation ved hjælp af ferskvandsmuslinger er derfor skrinlagt indtil videre.

Ingen i Sølaugets ledelse forestiller sig, at bio-manipulation vil forbedre miljøtilstanden radikalt i de berørte søer – specielt ikke, så længe der ikke sker mærkbare fremskridt i indsatsen for at reducere antallet af spildevandsoverløb rundt om i kommunen. Men vi har valgt at deltage aktivt i debatten herom – ud fra den antagelse, at en kombination af forskellige indsatser, store og små, over en længere periode vil have den positive miljø-effekt, som vi alle ønsker.